

**Den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite
og finans- og tollkomiteen
Fellesmøte*) lørdag den 28. mai 1960 kl. 9.**

Møtet ble ledet av utenrikskomiteens formann, F i n n M o e .

*) Siste del av møtet var i den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite.

Til stede var:

Av utenrikskomiteens medlemmer: Borten, Bøyum, Løbak, Kjøs, Reinsnes, Mellesmo, Finn Moe, Nordahl, Offerdal, Erling Petersen, Røiseland, Wikborg, Langhelle, Henrik Svensen, Dahl, Hegna, Hoel, Borgen og Jakob Pettersen.

Av finanskomiteens medlemmer: Granli (for Hegna), Arvid Johanson (for Jakob Pettersen), Sandberg og Toven.

Av Regjeringens medlemmer: utenriksminister Lange og handelsminister Skaug.

Dessuten ble følgende embetsmenn gitt adgang til møtet:

Fra Utenriksdepartementet: statssekretær Engen, underdirektør Rogstad, byråsjef Kjell Christiansen og sekretærene Arne Langeland og Magne Reed.

Fra Finansdepartementet: byråsjef Bjørn Larsen.

Fra Handelsdepartementet: byråsjef Johan Skutle.

Formannen: Alle medlemmene vet hvorfor dette møte er sammenkalt. Det er for å behandle tollbindingene i GATT, og det er en sak som interesserer både finanskomiteens og den utvidede utenriks- og konstitusjonskomites medlemmer. Jeg gir med en gang ordet til statsråd Skaug, som vil si litt om hvordan problemet ligger an.

Statsråd Skaug: Ved siden av saken om disse *tollbindingene i GATT* har vi også en annen sak vi gjerne vil få anledning til å drøfte i dette fellesmøte av den utvidede utenrikskomite og finanskomiteen, nemlig spørsmålet om *visse begrensede tollkonesjoner til Portugal*. Jeg kan kanskje ta den saken etter at vi har gått gjennom tollbindingssaken.

Tollbindingssaken hadde vi oppe og drøftet underhånden med finanskomiteen i et møte for kort tid tilbake. Vi ble der nærmest enige om at det ville være nødvendig å drøfte saken i et fellesmøte av den utvidede utenrikskomite og finanskomiteen. Vi ble også bedt om å foreta visse nærmere undersøkelser, hvilket vi har gjort i mellomtiden.

Forholdet er at under de tollreduksjonsforhandlingene som Norge hittil har deltatt i i GATT, er tilsammen 837 vareposisjoner i den norske tolltariffen blitt bundet. Grovt regnet utgjør importen under disse posisjoner 55 pst. av totalimporten, bortsett fra skip. De tollsatsene som det eventuelt kunne bli aktuelt å trekke tilbake overfor fellesmarkedet som ledd i en forhandling med fellesmarkedet etter iverksettelsen av fellestariffen, utgjør 237 posisjoner som bare er bundet overfor land i fellesmarkedslandene, samt 68 posisjoner som er bundet samtidig

overfor EEC-land og EFTA-land. Tolldirektoratet har beregnet importverdien under disse 305 posisjoner til 850 mill. kroner i 1959, dvs. 34 pst. av totalimporten fra De seks. Dette vil da bety at vi med en totalimport i 1959 på 67 milliarder kroner gjennom å si opp bindingene ville gjenvinne vår tollmessige handlefrihet for omkring 12 pst. av totalimporten.

Det er ganske på det rene at dette på det nåværende tidspunkt eventuelt å gå til en oppsigelse av disse bindingene for å gjenvinne en forhandlingsposisjon vis-à-vis De seks, er en sak som har både sine positive og sine negative sider. Av ganske særlig betydning bør det vel i denne sammenheng for vårt vedkommende være hvorvidt de andre EFTA-landene har tenkt å gjøre det samme.

Saken er blitt diskutert nå i de siste 14 dagene, dels mellom GATT-delegasjonene i Genève under de nå pågående forhandlinger og dels i EFTA-delegasjonene. Etter de diskusjoner som der har funnet sted, er vi kommet til at vi allikevel ikke bør benytte oss av den adgang vi har til å si opp bindingene før 15. juli. Det ser ut til å være den alminnelige oppfatning i alle de andre EFTA-landene at dette vil kunne virke unødig utfordrende. Og etter samtale med GATT's sekretariat og etter drøftelser med de andre EFTA-landene ser det ut til at man kan være rimelig trygg for at GATT-reglene med all sin kompleksitet allikevel vil komme til å gi oss den tilstrekkelige mulighet for kompensasjonsforhandlinger utover høsten.

Man vil kunne si opp bindingene allikevel på et senere tidspunkt, slik at tidspunktet 15. juli ikke er avgjørende. Det vil kunne foretas en oppsigelse i henhold til artikkel 27 på et senere tidspunkt, og de øvrige EFTA-land mener da at man bør se denne saken an til over sommeren, og vente til ut på høsten for å se hvorvidt man skulle gå til en oppsigelse av bindingene eller ta opp forhandlinger med bakgrunn i det at man har sagt opp bindingene. Jeg vil derfor foreslå at man på det nåværende tidspunkt ikke foretar seg noe mer med denne saken.

Formannen: Jeg takker for redegjørelsen. Er det noen som forlanger ordet?

Hegna: Det var et spørsmål til handelsministeren: Har man noen oversikt over hvordan De seks vil reagere på en linje som den handelsministeren her har trukket opp?

Statsråd Skaug: Den oppfatning er blitt gjort gjeldende i de andre EFTA-land at De seks antagelig ville reagere ganske sterkt negativt hvis man på det nåværende tidspunkt sa opp bindingene, at de ville se det som noe av en unødig utfordring.

Formannen: Er det andre som forlanger ordet? Hvis ikke, kan vi vel ta handelsministerens redegjørelse til etterretning, og gå over til neste sak som gjelder portvin.

Statsråd Skaug: Som den neste sak vil jeg gjerne med formannens tillatelse få nevne *forhandlingene med Portugal*. Vedrørende den saken er det sendt om et notat fra Handelsdepartementet, datert 25. mai.

Allerede for noen tid tilbake fikk vi en henvendelse fra Portugal om at man ønsket å ta opp forhandlinger med Norge som med andre land når det gjaldt spesialarrangementer for jordbruksvarer. Det viste seg at de jordbruksvarer det dreiet seg om, var vin og ananas.

Det er blitt ført drøftelser av foreløpig art om disse spørsmålene i Portugal i tilknytning til det siste EFTA-ministtermøtet der. Saken hadde på forhånd vært drøftet i Regjeringen, hvor det ikke var noen egentlige betenkeligheter, og også drøftet med representanter fra Vinmonopolet.

I virkeligheten er dette en svært liten sak, fordi de beløp det dreier seg om, er svært små. Man kunne for så vidt være tilbøyelig til å si at det er merkelig at man på portugisisk side bryr seg med så pass små ting som dette. Men situasjonen er nå at portugiserne har bedt om å få drøftelser, og hvis de fra norsk side får tilslutning til de synspunkter de hittil har fremført, skal drøftingene føres videre i Genève.

Portugal ønsket til å begynne med å få en hel tollavskaffing for vin innenfor EFTA-området. Dette ble fra norsk side avvist som uantagelig, idet det ville få virkning også på prisene for den billigste vin, og for øvrig berøre hele vår alkoholpolitikk i betenkelig grad. Det ble fra portugisisk side i denne sammenheng pekt på at en slik prisvirkning kunne man unngå ved å forhøye omsetningsavgiften på vin. Men vi sa at dette var ingen farbar vei, og at spørsmålet om å avskaffe all toll på vin innenfor EFTA-området var et spørsmål som ikke var aktuelt.

Det som er aktuelt, er hvor vidt man på norsk side er innstillet på å tilby å sette ned tollene innenfor EFTA-området for kostbare originaltappede merker av sterk vin og av svak vin fra 96 øre pr. liter til 48 øre pr. liter. 48 øre pr. liter er den tollsats som gjelder for tilsvarende vin importert på fat. Det som det dreier seg om, er altså for så vidt å ta bort forskjellen mellom kostbare originaltappede merker, som – så vidt jeg har forstått – som regel blir importert på flasker, og vin importert på fat.

Videre har Portugal antydnet et ønske om å få avskaffet tollsatsene innenfor EFTA-området for frisk ananas. Der har vi nå en tollsats på 40 øre pr. kg., og frisk ananas vil bli frilistet fra 1. juli. Så vidt jeg vet, er importinteressen for frisk ananas svært liten, og Finansdepartementet og Handelsdepartementet mener at det i og for seg ikke skulle være betenkeligheter å sløyfe tollsatsen.

Dette vil imidlertid forutsette visse motytelser fra Portugals side. Hvis vi i tillegg til en tollnedsettelse for de originale merkene av sterk vin også skal ta med svak vin og ananas, har vi ment at Portugal bør ta bort eller nedtrappe med sikte på å ta bort den tollene landet har på klippfisk. Den svarer til omkring 5 pst. av importprisen i Portugal. Vi vil også ønske å drøfte med portugiserne hele den innkjøpsordning for klippfisk som man nå har i Portugal. Det er kanskje ikke først og fremst tollsatsene som der skaper store vanskeligheter, men den innkjøpsordning som praktiseres.

Vi ville derfor gjerne få komiteens reaksjon på hvor vidt man ville anse det som rimelig å forhandle videre på grunnlag av at vi tilbyr en tollnedsettelse fra 96 til 48 øre pr. liter for de dyre originalmerker, og dermed får den samme tollsats både for de dyrere merker og for vin importert på fat, og at vi dessuten tar bort tollene på importert frisk ananas, mot til gjengjeld fra portugisisk side å få en avtrapping eller øyeblikkelig avskaffelse av klippfisktollen og en tilfredsstillende ordning med hensyn til praktiseringen av det portugisiske innkjøpssystem.

Dette er det sakproblem som foreligger, og det som det da videre er spørsmål om, er om disse ordninger i tilfelle skal kunne gjøres gjeldende allerede fra 1. juli, og da på grunnlag av den fullmakt som er gitt Kongen i § 2 i tolltariffens innledende bestemmelser om å kunne nedsette tollene når særlige grunner foreligger.

Formannen: Jeg skal få takke for redegjørelsen. Er det noen som forlanger ordet?

Wikborg: Det er jo ikke lett å ha oversikt over hva dette betyr, og om det betyr noe for vår alkoholpolitikk. Vi vet ikke hvor stort kvantum det kan dreie seg om, og vi vet ikke hva utsalgsprisen vil bli redusert med når tollene eventuelt reduseres, så det er svært vanskelig å ta standpunkt til denne sak her og nå, med så vidt få opplysninger som foreligger for oss. Men jeg tror nok at mange her hjemme vil se med engstelse på den tendens som en slik tollreduksjon gir uttrykk for. Hvis man kunne slippe med å kompensere ananas mot klippfisk, ville nok det være ønskelig.

Statsråd Skaug: Jeg kan nevne at totalimporten fra Portugal av disse dyrere merkene av sterk vin har vært omkring 20 000 liter om året. Det er det hele. Det er jo forsvinnende lite i sammenligning med det som er vår import for øvrig.

Av den svake vinen har det nesten ikke vært noen import i det hele tatt.

Vi er i og for seg interessert i å få denne tollreduksjon for de portugisiske vinene fordi det vil kunne føre til at vi får en økt import fra Portugal mot en reduksjon av importen fra Frankrike, og det synes vi i den foreliggende situasjon er en hensiktsmessig og gunstig utvikling.

Det det her dreier seg om, er utelukkende å sette tollsatsene ned for de dyrere originalmerkene, slik at tollene blir den samme for den vin som blir importert på fat, og den som blir importert på flasker. Noe egentlig stort alkoholpolitisk problem kan det vel da ikke her bli.

Jeg tror ikke man kan få reduksjon i tollsatsen for klippfisk i Portugal bare mot en opphevelse av tollsatsen for frisk ananas. Det er det ikke tale om.

Jakob Pettersen: Har statsråd Skaug noen oversikt over hvor mye vin som innføres på fat?

Borten: Jeg har ikke noen umiddelbar reaksjon mot den tanke statsråd Skaug la fram. Men når det gjelder ananas, er det vel slik at Landbruksdepartementet er det

departement som håndterer konserven, og jeg synes da det av prinsipielle grunner er riktig at det departementet kobles inn i forhandlingene. Det er mulig det er gjort, men det gikk ikke fram av det statsråd Skaug sa.

Sandberg: Det har i grunnen vært forbausende at ikke Portugal tidligere har knurret over de høye prisene vi har på sterk vin. Jeg har synes det har vært naturlig at vi har hatt så høye priser, men jeg har gått ut fra at det har vært nokså tidsbegrenset. Jeg tror nok at hvis man for en tollnedsettelse på sterk vin på flasker kan kjøpe seg fordeler for klippfiskeeksporten, så er det mye som taler for å foreta en slik nedsettelse, selv om jeg som hedmarking er klar over at det kan gå noe ut over forbruket av norsk-produsert drikkebrennevin.

Røiseland: Det kan gjerne vere at vi her heime vil få ein reaksjon mot tendensen til å skulle setje ned tollen på alkohol. Men i dette konkrete tilfellet kan eg ikkje skjønne det har det minste å seie for edruskapspolitikken. Dersom ein skulle setje ned tollen på vin i fat, var det grunn til å reise spørsmålet, men den skal vere ubrigda. Det blir berre spørsmål om ei nedsetjing på 48 øre for literen av tollen for den dyraste vinen, som det i det heile kjem inn 20 000 liter av. Eg trur, som nemnt, ikkje at det konkrete tilfellet vil ha noko å seie for edruskapspolitikken.

Det er vel så at vi må rekne med å få ein reaksjon mot sjølve tendensen, men det går eg ut frå Regjeringa er merksam på, og så får ein prøve å klare dette på beste måten.

Statsråd Skaug: Vi har dessverre ikke de tallene som hr. Jakob Pettersen etterlyste, men vi ringer nå bort til Finansdepartementet for å forsøke å få tak i dem.

Jakob Pettersen: Jeg er nærmest tilbøyelig til å være enig med hr. Røiseland. Selv om tendensen vel ikke vil bli likt, betyr en slik nedsettelse i virkeligheten ingen ting. Så vidt jeg skjønner betyr det 48 øre pluss 11 pst. omsetningsavgift, og det skulle utgjøre noe sånt som 30 – 35 øre pr. flaske. Det er klart at edruelighetsmessig betyr det absolutt ingen ting, spesielt ikke fordi det som innføres på fat, ligger på et helt annet nivå enn det som innføres på flasker, går jeg ut fra. Jeg vil derfor nærmest gi min tilslutning til hr. Røiselands uttalelse, og kan vi på den annen side oppnå vesentlige ting når det gjelder klippfisken, må det kunne gå an å håndtere en slik sak som denne også rent edruskapsmessig.

Jeg tror at en slik nedsettelse i virkeligheten ikke betyr noen ting. Dette gjelder formodentlig meget dyre saker – «fine saker» – som folk sier i sin alminnelighet – og folk flest holder seg vel ikke til de originaltappede varene, men til det som kommer inn på fat.

Kjøs: Etter min oppfatning må dette være et spørsmål som vil avhenge i særlig grad av hvordan fiskerienes representanter ser på det. Selve tollnedsettelsen ved innførsel av vin fra Portugal må jo bety svært lite for oss, og i tilfelle det skulle føre til en omlegging, slik handelsministeren nevnte, fra import fra Frankrike til

import fra Portugal, kan det vel ikke være noe å bemerke til det heller. Portugal er jo også med i EFTA. Jeg synes at dette er et spørsmål som i vesentlig grad får være avhengig av hvordan man ser på det fra fiskerienes side.

For øvrig synes jeg ikke det kan være noe til hinder for å forhandle videre på det grunnlag som handelsministeren nevnte.

Statsråd Skaug: Jeg nevnte til å begynne med at etter min mening var ikke dette noen stor sak, og jeg er fremdeles av den oppfatning at det ikke er noen stor sak. Det som det dreier seg om, er en tollnedsettelse for disse dyre merkene. Vår import av dem ligger på 20 000 – 30 000 liter om året. Jeg kan meddele at tallet for import på fat fra Portugal av de samme viner, ligger på en million liter om året, så antakelig vil denne tollnedsettelsen for de dyre originalmerkene ikke medføre så veldig store endringer når det gjelder alkoholkonsumet i Norge, i all fall ikke på lang tid.

Vi vet ikke om denne tollnedsettelsen og det vi ellers kan få til for klippfiskeriet, betyr så særlig mye. En reduksjon på 5 pst. på importprisen er naturligvis noe, men prisforholdene på Portugal-markedet er slike at det ikke nødvendigvis behøver å være av noen særlig vesentlig betydning. Kan vi på den annen side få gjort noe med disse praktiske tingene som har med innkjøpsordningen å gjøre, er det mulig at det kan spille en viss rolle.

Her er imidlertid situasjonen den at vi kanskje ikke egentlig gir noe særlig mye, og vi kan vel heller ikke da vente å få så særlig mye igjen. Men det er i all fall noe, og jeg tror det ville være av en viss betydning om man kanskje kunne få en viss overføring av importen især av lettere viner fra f.eks. Frankrike til Portugal.

Formannen: Jeg går da ut fra at de to komiteer er enige i at Regjeringen og handelsministeren fortsetter forhandlingene på det grunnlag som er skissert, og at man hvis forhandlingene fører fram til et tilfredsstillende resultat, da ikke har noe å innvende mot at disse satsene gjøres gjeldende fra 1. juli, på grunnlag av den fullmakt som er gitt Kongen i § 2 i tolltariffens innledende bestemmelser.

Jeg ser ikke noen som ønsker å uttale seg, og vi kan da betrakte dette fellesmøtet som slutt. Jeg vil takke dem som har vært til stede.

Finanskomiteens medlemmer forlot her møtet og møtet fortsatte i den utvidede utenriks- og konstitusjonskomite.

Formannen: Utenriksminister Lange har ønsket å gi komiteen en meddelelse.

Utenriksminister Lange: Det gjelder det P.M. som vi fikk den 18. mai fra Sovjet-Samveldet angående *mestbegunstigelsesklausulen i forhold til EFTA-avtalen*. En del av de andre medlemsland har mottatt lignende memoranda fra den sovjetiske regjering, og alt jeg kan si på det nåværende tidspunkt er at svarene vil bli

koordinert innenfor EFTA. Men om det skjer så fort at det vil bli mulig å drøfte det med komiteen mens Stortinget ennå er samlet, kan jeg i dag ikke si noe sikkert om.

Formannen: Er det noen som forlanger ordet i denne anledning? Skal vi eventuelt innkalle til møte i utenriks- og konstitusjonskomiteen for å se på svaret – er det noe ønske om det? Jeg ser ikke noen som vil gi uttrykk for et slikt ønske, og da får vi overlate saken i Regjeringens hender.

Vi går så videre til spørsmålet om EFTA og forhandlingene om OEEC. Jeg går ut fra at vi kan neppe gjøre oss ferdig med den saken i dag, men etter konferanse med handelsministeren viser det seg at vi kan ha et fortsettende møte tirsdag kl. 9. Det går dessverre ikke an å ha det mandag fordi handelsministeren er opptatt da.

Statsråd Skaug: Siden vi skal fortsette på tirsdag morgen, vil det kanskje være hensiktsmessig at jeg i dag først og fremst nevner to saker, hvor vi gjerne vil ha denne komites reaksjon, og at jeg så heller på tirsdag kommer tilbake med et alminnelig referat av det som har skjedd.

De to sakene hvor vi ville sette pris på en reaksjon fra komiteens side, gjelder for det første Finnlands stilling til EFTA, og for det annet spørsmålet om størrelsen og sammensetningen av den konsultative komite med representanter fra næringslivet som det har vært meningen å oppnevne, og hvor man har kommet opp i vanskeligheter.

Finnlandssaken har vært drøftet gjennom lengre tid, og det har vært ført forhandlinger i Genève mellom den finske delegasjon og en delegasjon som representerte EFTA-landene. Resultatet av disse forhandlinger ble det gjort rede for under møtet i Lisboa, og utkastet til en assosieringsavtale som er utarbeidet, foreligger som vedlegg 2 til det notat om EFTA's ministerrådsmøte i Lisboa som er sendt komiteens medlemmer med Handelsdepartementets skriv av 24. mai. Det forhandlingsresultat som her foreligger, er nå omforenet. De punkter hvor det var vanskeligheter – det gjaldt spesielt avtrappingsperioden for de finske tekstiltollsatsene – har man funnet en løsning på, slik at dette dokumentet om de betingelser hvorunder Finland skal være assosiert med EFTA, er det enighet om mellom Finland og EFTA-landene.

Det er imidlertid ett spørsmål som er uklart, og det er om Finland finner å kunne gå inn i EFTA i det hele tatt, selv på disse betingelser. Det er en sak som først og fremst er avhengig av hvordan finnene vurderer sin bestevilkårsklausul i relasjon til Sovjet-Samveldet, og om de kan finne en løsning på saken. Det er et spørsmål hvor EFTA-landene ikke kan gi noen hjelp, men som det må være opp til finnene selv å finne en løsning på. Det er finnene som må ta avgjørelsen med hensyn til om de vil gå inn i en assosieringsavtale med EFTA på dette grunnlag eller ikke.

Vi har nettopp – jeg tror det var i går – fått en melding fra delegasjonen i Genève, som sier at Finlandssaken var omtalt på rådsmøtet den foregående dag uten at nye opplysninger fremkom. Det heter videre at man må imidlertid fortsatt forberede seg på eventuelt at en avtale settes provisorisk i kraft allerede 1. juli. Delegasjonen går ut fra at nødvendig fullmakt drøftes med utenrikskomiteen på

møtet lørdag og tør be meddelt resultatet. – Jeg er ikke inne i detaljene med hensyn til hvordan dette formelt skal ordnes, men forholdet er jo at det, hvis Finland blir med, vil bli nødvendig å ratifisere en tilleggsavtale til EFTA-avtalen. Den saken må da fremmes for Stortinget på vanlig måte, og vil selvsagt ikke kunne komme opp til behandling før om noen tid. At dette vil være en tidkrevende prosess er ganske sikkert ikke enestående for oss, man vil ha den samme situasjon i de andre landene. Det som det da vil kunne bli tale om, er at man før 1. juli – hvis det blir det aktuelle tidspunkt – undertegner en avtale om et provisorisk arrangement inntil ratifikasjonsprosessen kan være gjennomført. Spørsmålet er for komiteen her i dag da dette: hvorvidt komiteen med det materiale som nå foreligger, og de opplysninger som er gitt i denne sak, finner det tilrådelig at Norge i tilfelle undertegner en protokoll om provisorisk assosiering av Finland til EFTA-avtalen, i påvente av at de formelle dokumenter kan bli fremlagt og diskutert.

Erling Petersen: Det er jo da et spørsmål som melder seg umiddelbart, og det er hva vil en provisorisk anordning*) bety i praksis fra 1. juli. Det vil ikke kunne fattes noe stortingsvedtak. Regjeringen måtte da ha en ganske usannsynlig mengde med fullmakter, men jeg kunne tenke meg at selv det systemet kunne støte på visse vanskeligheter, hvis man skulle praktisere Finland som assosiert medlem av EFTA fra 1. juli, uten noen ytterligere medvirkning fra Stortingets side. Det er altså et spørsmål.

*) Skal være *ordning*.

Statsråd Skaug: Den provisoriske ordning for Finnlands vedkommende vil komme til å gå ut på at man setter i verk assosieringsavtalen før denne assosieringsavtale er ratifisert av EFTA's medlemsland. Disse landene må da seg imellom fatte en beslutning om at de setter avtalen med Finland i verk fra 1. juli, selv om ratifikasjon ikke har funnet sted. Det er vel noe som hos oss da muligens kan ordnes gjennom en kgl. resolusjon – det er noe vi da får se på. Men ikke i noe tilfelle vil Regjeringen ønske å gå til dette skritt uten å ha informert denne komite om den foreliggende situasjon og det problem vi her står overfor.

Erling Petersen: Jeg vil nok si at denne sak fortoner seg som meget uklar. Det er på det rene at EFTA som sådant i ministerrådet kan treffe visse beslutninger, men spørsmålet er om de konsekvenser det har for de indreøkonomiske forhold i Norge. De innrømmelser som vi kan gi EFTA-landene, er klare ifølge en ratifisert avtale. Vi skal nå gi en del av de innrømmelsene til Finland, hvor man ikke har noen ratifisert avtale. Jeg vil si at det er et spørsmål som må undersøkes overmåte nøye før man tar standpunkt til det, om disse innrømmelsene kan gis i form av kgl. resolusjoner. Jeg vil ha reservert meg på det hold – jeg har stor tvil om at det kan gjøres, uten at jeg har full oversikt over hele materien.

Statsråd Skaug: Jeg vil gjerne få gi en opplysning i denne sammenheng. Dette er en sak som for så vidt angår finansministeren og Finansdepartementet, og

ikke meg, men jeg har forstått det slik at finanskomiteen overfor Stortinget vil bringe i forslag at så fremt Finnland blir assosiert med EFTA, skal de tollinnrømmelser som gis til EFTA-landene fra 1. juli, også gis til Finnland. Dermed vil Stortinget bli seg forelagt denne saks realitet til avgjørelse, så den formelle side av tollnedbyggingssaken skulle dermed så vidt jeg forstår, være i orden.

Wikborg: Jeg synes det er meget gledelig at det er kommet så langt som det er med denne saken. Det har i en rekke debatter i Stortinget vært gitt uttrykk for ønsket om at vi på en eller annen måte måtte kunne knytte Finnland til EFTA. Det har også vært nevnt at vi kanskje måtte kunne gi innrømmelser til Finnland som de andre landene ikke ville få. Det har vært sagt at vi måtte kunne ta på oss visse byrder for å kunne bevare kontakten med Finnland her, så den siden av saken tror jeg er klar nok. Som det hele ligger an, er man nødt til, hvis Finnland skal komme med fra første stund av, å bruke en fremgangsmåte som den handelsministeren nevnte. Og særlig når tollspørsmålet løses, slik som handelsministeren nevnte, tror jeg ikke at det knytter seg nevneverdige betenkeligheter til å ordne saken ved en kgl. resolusjon – ikke, som jeg hadde inntrykk av at hr. Erling Petersen mente, ved en provisorisk anordning. Det kan neppe anvendes i et tilfelle som dette. Det må bli ved en kgl. resolusjon, og det tror jeg lar seg gjennomføre. Selv om det blir en ordning med en preferert stilling for visse sider av det finske næringsliv, tror jeg det er et offer som vi skal bringe for å kunne bevare Finnland med i denne kretsen.

Jakob Pettersen: Jeg kan bare bekrefte det som statsråd Skaug sa. Finanskomiteen har avgitt innstilling om tollspørsmålene, og finanskomiteen har der enstemmig sluttet seg til at de samme regler som gjelder for øvrig, skal kunne gjelde overfor Finnland dersom en kommer fram til en overenskomst der. Jeg hadde inntrykk av at det i finanskomiteen i all fall var et sterkt ønske om at Finnland skulle komme med.

Erling Petersen: Til hr. Wikborg vil jeg si at meg bevisst har jeg overhodet ikke snakket om provisoriske *anordninger*.

Hegna: Jeg hørte det jeg også, men det var en åpenbar forsnakkelse.

Erling Petersen: Men det var EFTA, ikke sant? og det er noe annet. Jeg er enig i alt det hr. Wikborg sa om ønskeligheten av å tilknytte Finnland. Når jeg nå hører – det er første gang jeg får opplysningen – at tollspørsmålet skal ordnes på ordinær måte gjennom stortingsbeslutning, skrumper jo det problemet i betydelig grad inn, slik at man gjennom debatten da har fått en viss oppklaring.

Formannen: La meg til slutt få si at det selvsagt er den mulighet at man kan innkalle Stortinget til et lukket møte, som ikke behøver å ta mer enn en halv time, for formelt å gi denne fullmakten. Det spørsmålet overlater vi da eventuelt til

statsråd Skaug. Hvis man ikke anser det for nødvendig, går jeg ut fra at komiteen her er enig i den fremgangsmåte som handelsministeren har skissert.

Vi skulle da være ferdige med den saken. Det er da bare 5 minutter igjen til stortingsmøtet begynner.

Statsråd Skaug: Kanskje jeg allikevel kunne få nevne den siste av de konkrete sakene, og komiteens medlemmer kunne da kanskje være så elskverdige å tenke over saken til tirsdag og komme med sin reaksjon da.

Det som det dreier seg om, er spørsmålet om den konsultative komite med representanter fra næringslivet og arbeidslivet, som det er meningen å sette ned i tilslutning til EFTA's råd. Komiteen skulle ha møter et par ganger om året etter den plan som har vært skissert, og disse møtene skulle ledes av formannen i EFTA's ministerråd.

Hver gang man kommer til et slikt komiteearrangement, melder det samme problemet seg, både på det nasjonale og det internasjonale plan, nemlig hvor stor en slik komite skal være. Disse som skal delta i denne komiteen, forutsettes å delta i personlig egenskap og ikke som representanter for organisasjoner. Det tror jeg er et nødvendig utgangspunkt. Tanken var opprinnelig at man skulle ha to representanter. En rekke land fant at det var meget vanskelig å nøye seg med to, man måtte i all fall ha fire. Enkelte land har nå kommet i vanskeligheter med fire. Noen vil foretrekke tre, fordi det har vært noenlunde enkelt å allokere de tre, mens man kommer i vanskeligheter med nr. 4. Andre har søkt til den utveien å øke fra fire til fem. Sveits har en spesiell løsning: de vil gjerne ha 4 medlemmer og 4 varamenn som alltid skal møte – dermed blir det 8. Det er naturligvis et altfor stort apparat.

Vi har drøftet dette spørsmålet her hjemme med representanter fra næringslivets organer. Det har vært enighet om hele tiden at det bør være en representant fra arbeidsgiversiden innen industrien og en representant fra fagforeningene. Men der stopper også all enighet. Skal vi ha tre representanter, melder spørsmålet seg straks: Skal den tredje være fra handelen eller fra jordbruket, eller fra konsumentensiden, eller fra bankvesenet, som har oversikten over det hele osv. Det er de samme slags problemer man er kommet opp i, i de andre land også.

Jeg synes nok for min egen del at fire representanter pluss fire varamenn, kan være vel meget. Hvis vi skulle ha tre, ville vi komme opp i vanskeligheter med representasjonen. Det er mulig at det beste ville være å si at vi får kanskje gå til fem, men at en bør stoppe der. Men med en representasjon på fem, ville man igjen antakelig komme opp i den problemstilling at da vil man si at det bør i all fall være to som representerer arbeidstakersiden, og så er man kanskje like langt. Hvis komiteens medlemmer ville tenke over dette problemet til førstkommende tirsdag og da komme med råd, ville jeg være takknemlig.

Nordahl: Fagbevegelsen innenfor EFTA-landene reiste på et tidlig tidspunkt spørsmålet om et konsultativt råd hvor arbeidsgivernes og arbeidstakernes organisasjoner var representert. Det har vært mye diskusjon om den saken. Men så

vidt jeg har forstått, ble det på møtet i Wien vedtatt at det skulle bestå av fire representanter.

Når det da gjelder sammensetningen, har det spørsmålet også vært diskutert. Jeg hørte at Handelsdepartementet har diskutert spørsmålet med næringslivets folk, men det er ingen derfra som har diskutert det med oss.

Statsråd Skaug: Det har vært diskutert i Rådet for internasjonalt økonomisk samarbeid, hvor LO var representert.

Nordahl: Det har vi ikke fått noen rapport om, men det kan være det samme. – Vi har skrevet til Utenriksdepartementet for ca. 3 uker siden om saken, og gjort oppmerksom på hvordan man kommer til å ordne seg i Storbritannia. Vi har fått en fotostatkopi av et brev fra det britiske Board of Trade, som noenlunde svarer til vårt Handelsdepartement, til den britiske landsorganisasjonen, hvor det sies at lønnstakerne skal få to representanter og at det skal delta to representanter fra næringslivet. Vi har fått en muntlig rapport fra den svenske landsorganisasjonen om at lønnstakernes organisasjoner skal få to representanter, men hvordan det er med de to andre er jeg ikke sikker på. Vi behøver ikke bruke tid til å drøfte dette her i dag, men jeg vil si at når den konservative regjering i Storbritannia kan gi den britiske fagbevegelse to representanter, måtte man kunne gjøre det samme her i landet også.

Formannen: Vi må da betrakte diskusjonen som avsluttet. Det blir nytt møte tirsdag kl. 9, hvor vi kan drøfte denne saken.

Møtet hevet kl. 10.